

(Arapça Açılış)

Bugün aslında geniş bir konuyu işleyeceğiz ama elimizden geldiğince konuyu daraltmaya çalışacağız ki, Allah'ın kitabından günlük hayatımıza uygulayabileceğimiz öğütler çıkarabilelim. Bugün Rum Suresinin küçük bir kısmından bahsedeceğiz. Bu Kuran'ın 30.suresidir.

Geçenlerde dışarıdaydım ve eski roma harabelerinin bir resmini gördüm. Bir restoranın duvarına asılmış bir resimdi ve şöyle bir bakınca aklıma bazı düşünceler geldi. Kendim ve sizler için Allah'ın bu konuda bize öğrettiği bazı dersleri hatırlatma gereği duydum.

Şimdi durum şöyle, Allah insanları yarattığı andan itibaren içimize bazı arzular yerleştirdi.

Allah diyor ki; (Al-i İmran Suresi 14. Ayet başlangıcı)

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ

ve insanlara güzel gözüken şeylerin bir listesini yapıyor. İçimize konulan bu arzuların biri de güç isteğidir, kontrol isteğidir. Güç pek çok unsurla tanımlanır. Güç hakkında düşündüğünüzde aklınıza, bir komutan, bir milletin lideri, bir ülkenin kralı gelebilir. Geçmişte bir kral veya günümüzde bir ülkenin başkanı veya bir başbakan elinde çok kuvvetli bir politik güç bulundurur. Onların bir orduyu kullanma veya kararname çıkarma yetkileri vardır, bu bir nevi güçtür.

Başka güç çeşitleri de vardır tabi ki mesela ekonomik güç vardır. Çok parası olan insanlar vardır bunların pek çok kişiyi istihdam etme veya işten çıkarma güçleri vardır. Bunların hiç kimsenin daha önce yatırım yapmadığı alanlara yatırım yapabilme güçleri vardır. Kurak bir çölü canlı bir şehre dönüştürebilirler. Bunu yapabilirler. Yani paranın dünyayı değiştirme gücü vardır, değil mi? Yani ekonomik güç bir güç çeşididir. Sadece politik güç yoktur.

Sosyal güç diye de bir şey vardır. Etkileme kuvveti. İnsanların fikirlerini etkileyebiliyorsanız yönlendirebiliyorsanız veya insanların duygularını şekillendirebiliyorsanız, onları sinirlendiren şeyleri biliyorsanız, insanları galeyana getirebiliyorsanız, heyecanlandırabiliyorsanız, o zaman insanların hareketlerini etkileyebilirsiniz. Onları sizin istediğiniz şeyi almaya yönlendirebilirsiniz veya oy vermelerini istediğiniz kişiye oy verdirebilirsiniz. Bu durumda paranın nereye aktığını veya politikanın yönünü belirleyebilirsiniz. Sonuç olarak ilk iki unsur politika ve paradır. Üçüncü unsur sosyal güçtür ve

sosyal gücün diğer iki unsuru etkileme gücü vardır. Yani sosyal güç de bir güç çeşididir.

Bunları düşündüğümüzde... Güç büyük bir kelimedir. Buna yakın bir kelime Arapçada القوة, tam manasıyla karşılamasa da yakın anlamları var. Burada da yine büyük güçleri aklımıza getiriyoruz. Büyük işletmeler, holdingler, Mercedes gibi kuruluşları düşünüyoruz, ülke başkanlarını veya medya kuruluşlarını düşünüyoruz. İnsanların düşüncelerini yönlendiren haber kanallarını düşünüyoruz ama aşağıya inmemiz gerek.

Allah hepimize her birimize rızık verdi. En basitinden Allah bize kendi vücudumuzu kontrol etme kuvveti verdi. Kolumu kaldırabilmem, dilimi hareket ettirebilmem için bana güç verdi. Görebilme kuvveti verdi. Düşünme gücünü verdi. Bireysel olarak kendi vücudumu kontrol etme gücünü bana verdi. Ve sadece kendi vücudumu kullanma kuvveti vermedi. Sizlerden her cuma buraya gelenler veya her gün buraya bir şekilde gelenler, otobüse biniyorsunuz veya arabanıza binerek buraya geliyorsunuz. Ne ile nasıl geldiğinizin bir önemi yok (Zuhruf suresi 13. ayet sonu)

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

Bu dua ile aslında Allah'ın bir araca veya hayvana bize hizmet etsin diye hükmettiğini kabul ediyoruz. Böylece araç bizim kontrolümüze girer ve biz istediğimizde sağa veya sola gider çünkü Allah bunu bizim boyunduruğumuz altına vermiştir. Allah aracı veya hayvanı bizim hizmetimize sunmuştur.

Bu tür bir gücü aslında sürekli kullanırız. Bu güce ihtiyacımız vardır. Yaşamımızı sürdürebilmemiz için belli bir miktar güce sahip olmalıyız. Allahın bize verdiği bu güç ve kabiliyetler sayesinde paramızı kazanırız, kendimizin ve ailemizin geçimini sağlarız, çevremize faydalı oluruz. Yani herkesin az da olsa bir miktar gücü vardır. Ama bunun seviyeleri vardır.

Şimdi işsiz birini düşünelim bu kişi kendini işe yaramaz hisseder, güçsüz hisseder. Sonra Allah bu kişiye bir iş vererek onu tekrar güçlenmiş hissettirir. Kişinin kendine aynada bakışı değişir. Öncesinde aynada beceriksiz, değersiz, herkesin üstünde tepindiği birini görürken şimdi güzel bir işi olmuştur. Aniden gerçekten iyi bir işi olmuştur. Kişinin kendine bakışı değişir. Hatta kişinin çevresindekilerin de adama karşı bakışı değişir. Öncesinde gördüğü hayal kırıklığıyla dolu bakışları artık görmez olur. Arkadaşlarının bakışı değişir. Babasının bakışı değişir.

İnsanların sana karşı tutumlarının da değiştiğini görürsün ve bu kendini daha da güçlenmiş hissetmene sebep olur. Yani konu sadece kendin hakkında düşündüklerin değildir, başkalarının senin hakkında düşündükleri de kendini güçlü veya güçsüz hissetmeni sağlayabilir.

Diyelim ki, hayatında hiç araban olmamıştı ama sonunda kendine araba alacak kadar paran var. O arabaya binerken kendini dünya gezegeninin sahibi sanırsın. Araba bir Tofaş Şahin olabilir ama yollar seninmiş gibi sürersin. “Hem dört tekeri hem de üstüne üstlük bir motoru var, naber?” diye havanı atarsın etrafa çünkü asla sahip olamayacağını düşündüğün bir şeyi elde etmişsindir. Ama sonra ne olur?

Sonra başka birini görürsün. Son model bir BMW süren birini. Seni sollayıp geçer. Düşünürsün ki onla zaten yarışmam o ayrı bir dünyada der geçersin.

Allah ne yapmış oluyor bu durumda? Allah kimine daha çok zenginlik verir, kimine daha kabiliyetli bir fiziki yapı verir, kimine sosyal olarak daha etkili olma yeteneğini vermiştir. Bir şey fark ederiz, zayıf insanlar vardır. Bu her yönden olabilir, sosyal bakımdan olabilir, ekonomik olarak olabilir, siyaset bakımından olabilir, her neyse.

Sonra Allah bunlara güç verir imkan verir. Bu kişilerin kişilikleri de değişir bu güç ile. Başka bir insan olurlar, eski hallerinden eser kalmaz. Genel tavırları değişir başka insanlara olan tavırları değişir. Çünkü insanlar onları farklı görmeye başlar ve bu kişiler farklı bakışlara alışır. Onlara eskiden bakıldıkları gibi bakılmasını istemezler. Misal lisedeki arkadaşlarıyla sürekli şakalaşırken saçmalarken bu arkadaşlarının sana olan tavırlarını o kadar önemsemezsin. Ama on yıl sonra senin iyi bir şirketin varsa veya arkadaşlarından biri iyi bir hastanenin başhekimisi olduysa işler değişebilir.

Bazen eski arkadaşlarla bir araya gelindiğinde onları değişmemiş bulursun. Hala 15 16 yaşlarındaki hallerine benzerler ama bazıları “ben artık çocuk değilim koca adam oldum” der. “iyisi mi bana çocukmuşum gibi davranmayın”. Yani aslında takdir görmek ister. Bir şeyler başardığının görülmesini ister. Eski arkadaşlarının ona olan bakış açılarının değişmesini ister.

Beni düşündüren ise, Allahın bizlere verdiği bu birbirinden az veya çok güç dengeleridir. Dünyada çok yüksek yerlere gelmiş insanlarla tanıştım. Hem de ekonomik olarak diplerde olan insanlarla tanışma fırsatım oldu ailesinin geçimini sağlayamayan işsiz kişiler, sonra bunlar inşaatlarda kendilerine iş buldu veya gece gündüz demeden taksi şoförlüğü yaptı, sırf ailesine ekmek götürebilmek için. 3 4 yıl üst üste izin almadan çalışan insanlar. Bunlarla da tanıştım bazı ülkelerin devlet başkanlarıyla da tanıştım. Krallarla da tanıştım

milyar dolarlık şirketleri olan kişilerle de tanıştım. Günlük sıradan bir muhabbette “Elhamdulillah çok verimli bir yıl değildi sadece 27 milyonluk gelirimiz var” diyen insanlarla tanıştım. Şaşırdım ama böyle insanları da biliyorum. Yani görüyoruz ki Allah herkese farklı seviyelerde rızık vermiş farklı seviyelerde güç ve itibar vermiş. Aradaki fark uçurum gibi dimi?

Ama asıl çılgın olan ne biliyor musunuz? Bazen bir insanla tanışırsın en üst mertebede güce sahiptirler ama bunu anlayamazsınız. 10 yıl önce benden 3 4 yaş büyük genç bir adamla tanıştım. Dijital bir iş yapıyordu adını ve ne iş yaptığını söylemeyeceğim. İnternet sitesini kurdu, iş tuttu, siteyi sattı. 20 yaşına gelmeden adamın şirketi 350 milyon dolar ediyordu. Onunla tanıştığımda bir girişimci konferansındaydık ve üzerinde basit bir tshirt ve kot pantolon vardı. Herkesin içinde öylece oturuyordu ve kimse onu tanımıyordu. Hatta gören burada ne işi var diye düşünürdü. Geri kalan herkes pahalı takım elbiselerini giymişlerdi. Aslında bu kişi hepsinin toplam servetinden fazlasına sahipti ama orda tshirtli ve terlikli oturuyordu. Adamın bunlar umurunda değildi. Çok da uysal bir kişiydi.

Sonra başka kişilerle tanışırsın ilk 6haneli gelirlerini elde etmişlerdir veya ilk ünvanlarını elde ederler, örneğin milyoner olurlar, çok paradır evet ama hani şu diğer adama kıyasla hiçbir şeydir. Bunlara bakarsın aniden “firavun kompleksi”ne girerler. “Kim olduğumu biliyor musun?” diye dolaşırlar ortalıkta ve giydikleri kıyafet, sürdükleri araba, insanlara olan tavırları resmen “ben milyonerim” diye bağırır. Dünyanın bu güce sahip olduklarını bilmesini isterler. Dünyaya tabiri caizse kazık çakmak isterler, bir etki bırakmak isterler.

Tarihe baktığımızda ve dünyayı gezerken, çokça harabe görürüz. Antik roma harabelerini görürsün örneğin. Roma’daki Koloseumu görürsün. Mısır’daki Obeliskleri görürsün. (Ülkemizde antik Efes harabeleri veya Sümela manastırı verilebilir) Çok dikkat çekici mimari yapılarıdır. Ama biliyor musunuz bu mimari yapıların çoğu ihtiyaç sebebiyle inşa edilmemiştir. Sadece insanlar üzerinde bir etki bırakmak için yapılmışlardır. İnsanları sindirmek için, neler yapabileceklerini gösterebilmek için. Mesela eski Mısırda insanlar nehir kıyılarına öyle yapılar dikmişlerdir ki, yolu o bölgeden geçenler görünce “vaay bu insanlara dadanmamak gerek, baksana neler yapmışlar” diye düşünmüşlerdir.

Yani insanlar sadece güç elde etmeyi arzulamaz, aynı zamanda güçlerini göstermek de isterler. Güçlüsündür, kabiliyetlisindir, paran vardır, itibara sahiptir bunlar ayrı bir konu ama insanların senin bu özelliklere sahip olduğunu bilmelerini istemek ayrı bir konudur. İnsanlar illa ki bilecek ne kadar güçlü olduğunu, biri seninle muhatap olup kim olduğunu anlamazsa gücüne gider.

İşte işin ilginç yanı budur. Allah kimi insanlara o kadar küçük nimetler verir ama insanlar yine de bununla hava atmak ister, kendini padişah zanneder (Tofaş araba örneğindeki gibi), kimine de daha çok daha çok verir ama insanlar ellerinde o kadar nimet olmasına rağmen kendini eksik hisseder karşılarındaki kişiyi etkileyemezlerse. Dünyanın servetine sahip olabilirsiniz ama insanlar bunu anlamadıkça bilmedikçe hiçbir değeri yoktur.

Biri firavunun seviyesine ulaşabilir ama yine de kendini o kadar değersiz hisseder ki (sure Naziat 24. ayet sonu)

أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى

“Ben sizin en üstün tanrınızım, en yüksek efendinizim” demek zorunda hisseder kendini. Firavunun bunu dediğini biliyorsunuz değil mi? Kendisine tanrı diyor. Ama bunun psikolojisi hakkında bir düşünelim, ne anlama geliyor? İlah kavramı, Rab kavramı tapınılan bir şeye işaret eder. Kendisine teslim olunan, korkulan, dua edilen, bir şeyler istenen... Firavun zaten bu güce sahipti, insanlar ona gelip maddi destek isterlerdi, korunma talep ederlerdi, Firavun zaten devletin kendisiydi. İnsanlar sürekli işlerini halletmek için ona geliyorlardı.

Ama Firavunun bunun ötesine gitmeye ihtiyacı vardı. İnsanların gücünü tanımasına onu yüceltmesine ihtiyaç duyuyordu. O kadar ki bir tanrı olarak görülmek istiyordu.

Firavunun seviyesinde bir güce sahip olmanıza gerek yok, siz sadece ailenizin başı olabilirsiniz, sadece en büyük erkek veya kız kardeş de olabilirsiniz, hatta yalnızca en küçük kardeşi üzerinde ufacık bir güce sahip olan ona söz geçirebilen bir abi veya abla da olabilirsiniz. Çok büyük bir güç değil bu, yani Firavunla İsrailoğulları'nın arasındaki gibi bir güç farkının olmasına gerek yok. Çalıştığınız dükkanın müdürü olabilirsiniz, sadece diğer çalışanlar üzerinde ufacık bir güce sahipsinizdir. Dükkan senin değil sadece müdürsün kardeşim! Çalıştığın mutfakta baş aşçı da olabilirsin diğer aşçılardan ufacık bir üstünlüğün vardır ama yine de Firavunun özgüvensizliğinin aynısı sende de oluşabilir.

Çok kuvvetli bir uyuşturucudur bu güç. İlla karşıdakilerin senin kuvvetini kudretini görmelerini istersin. Sana saygı duyulmasını istersin. Bazıları da bu ihtiyacını ancak karşıdakilere zulmederek giderir. Karşıdakine zulmeder gücünü bu iş için kullanır. Kırıcı rencide edici laflar söyler, bilir ki karşıdaki kişi güçsüzdür cevap veremez. Sırf güçlü hissedebilmek için bunu yaparlar. Aksi takdirde kendilerini ezik hissederler. Elime bir güç geçmiş kullanmayayım mı

derler kendilerince. “Şöyle etrafa iyice bir sataşayım, güç kimdeymiş herkes görsün” derler.

Allah gücün çok kuvvetli bir uyuşturucu olduğunu kabul ediyor, bu hutbenin adını gücün gücü koydum çünkü bir kişi ne kadar güce sahip olursa o kadar güç sarhoşu olabilir. Sarhoş olunca bir o kadar kırıncı ve tehlikeli olabilirler.

Sonra ne olur... İnsanların bir hayali vardır ona ulaşmak isterler. Bir gün yeterli gücüm olunca şunları şunları yapacağım diye hayal kurarlar. “Şu kadar param olursa bak neler yapıyorum” derler. Bazı kişilerin hayalleri bile değişiktir. Adam “şu kadar param olunca şu arabayı alacağım” diyeceğine “şu kadar param olsa Ferrari’mlle şu kişinin evinin önünden geçip havamı atacağım” diye düşünür. Yani bu insanların aklında paraya sahip olmak yeterli değildir. Hayalleri aslında birilerine ne kadar güçlü olduklarını göstermektir. Birilerini tabiri caizse paralarıyla dövmeden rahat etmeyeceklerdir. Aslında hayallerinin kendileriyle ilgisi bile yoktur.

Peki Allah bu konuda ne diyor? Bunları Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in siyeriyle karşılaştırdığımızda karşımıza ne çıkıyor?

Bu arada gayrimüslimler günümüzde RasulAllah sallallahu aleyhi ve sellem’e bakarak şöyle diyor; O, 23 yılını arap yarım adasında güç sahibi olmak için harcadı. Bunu biz söylemeyiz bunu gayrimüslimler söylüyor. Yani onların iddiasına göre Peygamberimiz (sas)ın bunca süre içinde tek yaptığı, birkaç insanı ikna edip kendisine güç vermelerini sağlamak ve böylece bölgenin kontrolünü ele geçirmektir. Sadece siyasi bir oyun yapmıştır. Hatta bu suçlamanın aynısını geçmişte Medine’deki münafıklarda yapmışlardı. Yani yeni bir suçlama bile değil, Medine’deki münafıklar bu suçlamayı yapmışlardı ve Mekkeliler de RasulAllah sallallahu aleyhi ve sellem ile bir antlaşma yapmaya çalıştıklarında onun bunu istediğini düşünmüşlerdi (yani Peygamberimizin (sas) sadece hakimiyet sahibi olmak istediğini düşünmüşlerdi). Bu yüzden demişlerdi ki “Ne istiyorsun? Güç mü istiyorsun? Verelim, sana güç verelim haydi bir antlaşma yapalım” demişlerdi. Çünkü onlar hiç güç harici bir şeyin peşinde koşan birini tanımamışlardı. Sosyal ekonomik veya politik güç, birinden birini elde etmek için çalışır insan. Başka neden çaba harcasın ki? Sonunda amacına ulaşır “ben becerdim bu işi ben başardım” demekten başka ne amacın olabilir ki? (diye düşünürler).

Yani gayrimüslimlerin açısından bakarsak ne görüyoruz? RasulAllah sallallahu aleyhi ve sellem’e mekenin fethi verilmişti, neredeyse 23 yılın sonunda. Risaletin 23 yılı sonucunda. Şimdi 60lı yaşlarının başındadır ve Mekke sonunda fethedilebilmiştir. Eğer AMAÇ güç edinmektiyse şimdi gücün tadına varmanın tam vaktidir. “Krallık benim elimde, hakimiyet benim elimde sonunda, artık kral

gibi yaşayacağım, bir kral gibi hüküm süreceğim. O kadar süredir bunun için mücadele ediyordum zaten” dersin.

Allah ona zafer nasip etti, ama zafer vermeden önce bile gelecek zafer senin değildir dedi. Gelen Allahın yardımındı. (Nasr suresi ilk ayet)

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

İnsanlar senin tarafından mağlup edilmedi, onlar bir kralın, bir hükümdarın ve hatta peygamberin boyunduruğu altına girmeyecekler (Nasr suresinin ikinci ayeti)

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

“İnsanların Allah’ın dinine girdiklerini göreceksin.”

RasulAllah sallAllahu aleyhi ve sellem bu uzun görevi sonucunda hakimiyeti ele geçirmiş gibi görünse de Allah diyor ki, tüm bunlar, insanlar RasulAllah sallAllahu aleyhi ve sellemi hükümdar olarak bilsin diye değil, Allah’ın hükümdarlığını tanısinlar diyedir. Allah’ı bilsinler diyedir. İşte şimdi görevini tamamladın başarıya ulaştın, insanlar Allah’ı tanıyor. Bu demek oluyor ki artık bu hayatta insanlar için başarman gereken bir şey kalmamıştır, (insanlarla işin kalmamıştır) böylece Allah’la işine dön. (Nasr suresi 3. ayet başı)

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ

“sonra rabbini tesbih et ve ondan af dile” ve sahabe anladı ki Peygamber sallAllahu aleyhi ve sellem görevini tamamlanmıştı ve Allah onu geri çağıracaktı. Yani onun bir 30 40 yıl daha yaşayıp hükümdarlığın keyfini çıkaracağını düşünmemişlerdi. Bunun için yollanmamıştı. Bir görevi tamamlamak için yollanmıştı. Ve görevi Allahın dinini insanlığa getirmekti. O görevini tamamladı, işte asıl zafer buydu. Peygamber sallAllahu aleyhi ve sellem gücü ele geçirip kendi için kullanmakla ilgilenmiyordu. Görevi asla bu olmamıştı. Ona asıl keyif veren Allah’ı tesbih etmektir.

Şimdi Allah Kureyşe ne diyor bir bakalım, onlara diyor ki;

(Rum suresi 9. Ayet)

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ

“Ya yeryüzünde gezip bir bakmadılar da mı?”

فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

“Nasıl olmuş akıbeti kendilerinden evvelkilerin?”

كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً

“Kuvvetçe kendilerinden daha şiddetli idiler,”

Kureyşin gücü vardı, bu çok açık. Güçlerini Peygamber sallallahu aleyhi ve selemi sindirmek için kullanıyorlardı. Yani, şunu bir anlayın Kureyş, çölün ortasında toprak evlerde yaşıyorsunuz, işin gerçekliği bu. Siz hiç dünyanın farklı yerlerine gitmediniz mi ticaret yapmadınız mı? Roma imparatorluğu, Pers imparatorluğu tarafına hiç gitmediniz mi? O yollarda harabeleri görmediniz mi? Sizden önceki toplumların sizin evlerinizden çok daha ihtişamlı yerler inşa ettiklerini görmediniz mi? Sizden öncekilerin sizin hayal edebileceğinizden çok daha güçlü olduklarını görmüyor musunuz? Bunu anlamıyor musunuz? Her yıl kazandığınızı onca paradan ötürü, ne kadar güçlü olduğunuzu düşünüseniz de geçmiştekilerin çok daha güçlü olduklarını görmüyor musunuz?

Bizler de iyi para kazanınca lüks bir villa yaptırıyoruz, ama günümüzdeki lüks bir villayı Roma harabeleriyle veya Antik Mısırdan kalan harabelerle kıyaslayamazsınız bile. Öyle bir şeyi inşa edebilmek için nasıl bir bütçe ayırmak lazım gelir bir düşünün. Hayal bile edemezsiniz. Allah’ın geçmişteki toplumlara verdiği güçle bize verdiği güçler kıyas bile edilemez. Yani Allah bir nevi diyor ki, siz o kadar kudretli olduğunuzu düşünüyorsunuz ya, sizden kat kat güçlü toplumlar vardı ve biz onları helak ettik. Kendinizi neden dokunulmaz görüyorsunuz?

كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً

“Kuvvetçe kendilerinden daha şiddetli idiler,”

وَأَثَرُوا الْأَرْضَ

“Yeryüzünü sürüp işlemişler” (they made their mark on the earth- dünyaya işaretlemelerini yapmışlar diye çeviriyor Nouman Ali Khan)

Şu kelimelere bir bakın “dünyaya işaretlemelerini yapmışlar”, “dünyaya izlerini bırakmışlar” çin seddini uydulardan bile görmek mümkün. Oradan bile görünüyor yani. İnsanlar dünyaya işaretlerini/simgelerini yaptılar. Anıtlar... Harabeler bugün bile turistler tarafından ziyaret ediliyor. Siz geride ne bırakacağınızı sanıyorsunuz?

وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا

“ve orayı kendilerinin imar ettiğiinden daha çok imar etmişlerdi.”

Toprağı geliştirdiler, imar ettiler, sağlamlaştırdılar. Sizin yaptığınızdan çok daha fazla hem de (Kureyşlilere hitaben). Çok daha iyi yolları vardı. Çok daha iyi ziraat ve sulama yöntemleri vardı. Çok daha iyi konaklama imkanları vardı. Çok daha komplike şehirleri vardı. Siz bunları hayal dahi edemezsiniz, bir avuç bedevisiniz. Siz sadece çölde ticaret yaparsınız. Güçlü olduğunuzu mu sanıyorsunuz gerçekten?

Allah bize bu ayetlerle ne demek istiyor? Ne zaman ki birileri güç sarhoşu olacak, Allah hatırlatıyor ki, nasıl bir güce sahip olursan ol, senden öncekilere daha çok güç verdim. Peki bu güç verdiğim insanlara ne yaptım güçten sarhoş olduklarında?

وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ

“Onlara da peygamberleri apaçık deliller getirmişlerdi.”

Onlar güçlerinin doruklarındayken Allah onlara peygamberler gönderdi. Bir peygamberin temel görevlerinden biri nedir? İnsanlara Allah'ı tanıtmak yani insanların tevazu sahibi olmalarını sağlamaktır. Allah'ın karşısında mütevazi olursun. İnsanlar çok güçlü olduklarında onlar için mütevazi olmak çok zorlaşır.

فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

“Allah, onlara asla zulmediyor değildi. Fakat onlar kendilerine zulmediyorlardı.”

Her şey yolundaydı, paraları vardı, güçleri vardı. Tek bir sorun vardı ki onlar Allah'ın ayetlerini inkar ediyorlardı. Güçten sarhoş olunca, gerçek tanrıya tapınmak yerine, kendi kendilerinin tanrıları olmuşlardı. Başlarına gelen buydu.

Allah'ın kelamı onlar için önemini kaybetmişti. Allah'ın peygamberleri onların umurunda değildi. (Allah'ın ayetlerinden anladığımız kadarıyla) Allah diyor ki işte o yüzden bugün bunlar harabe gibi görünüyor. Allah bu harabelerin günümüze kadar intikal etmesini sağladı. Bunun hakkında bir düşünün. Allah o harabelerin günümüze kadar gelmesine izin verdi. Roma'daki Koloseum, Mısırlıların Piramitleri ve Sfenksleri... Allah, çokça çalışanı olan ve bu yüzden belli ki çok güçlü olan kişiler tarafından inşa edilen binlerce yıllık antik tapınakların günümüze kadar sağlam durmasını sağladı. Biz kendimizi o harabelerde görelim diye Allah bu harabelerin günümüze intikal etmesini sağladı. Böylece bu dünyada ne başarırırsak başaralım asla hedefin bu (ihtişamlı binalar yapmak) olmaması gerektiğini görebilelim. Amaçları bu olan kişiler geldiler ve gittiler, onlardan geriye ise sadece harabeler kaldı. Bundan kaçamazsınız. Eğer hedefiniz buysa hem kendiniz hem de inşa ettiğiniz şey harabeye dönüşecektir. Olacak olan budur.

Zulkarneynin açıkça anlattığı konu da budur. O da bir duvar inşa etti, değil mi?

Bir duvar inşa etti ama bu duvarı insanlara hizmet etmesi için inşa ettiğini çok açıkça belirtti. Kendi gücünü simgelemesi için yapmadı o duvarı. “Bu duvar asırlar boyunca ayakta kalsın ve insanlar büyük krallarını hatırlasın” gibi bir anlayışla yapmadı. Neden biliyor musunuz? Çünkü duvarı yaparken, dedi ki; (Kehf suresi 98. Ayet sonu)

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا

“Rabbimin vaadi gelince onu yerle bir eder. Rabbimin verdiği söz, gerçektir.”

Rabbimin vaadi gelince Allah bu duvarı yıkacak. Onu yıkılmış bir şeye çevirecek, yok olacak. Rabbimin verdiği söz gerçektir. Yani, bu bir amaca hizmet ediyor ve amaca hizmet ettiği sürece Allah bunun ayakta kalmasını sağlayacak, amaca hizmet etmeyi bitirdiğinde ise yok olacak. Bunun yok olması “Ah kral çok da iyi bir duvar inşa edememiş” gibi bir yoruma sebep olamaz. Bir anıtın veya duvarın yıkılıyor olması krala bir aşağılama olmaz. Buna (duvarın yapımına) kendi başarısı gözüyle bakmıyor. Allah’ın izniyle insanlara yardım etmek için yapılan bir hizmet olarak bakıyor. İşte güç bunun için vardır. İnsanlara yardım etmek için. Amaç budur. Bizde az olsun çok olsun, güce karşı bakış açımız değişmemeli.

Bugünkü hutbemin sonucu řu şekildedir; şöyle başlamıştık, Allah hepimize bir nebze güç vermiştir. Bu sebeple hepimiz, başka insanların gücümüzü bilmesini isteme hastalığına yakalanabiliriz. Bilirsiniz asıl aşı olmamız gereken hastalık budur. Anlamalıyız ki Allah’ın bize verdiği güç öncelikle Allah’a şükür sebebidir, Allah’a bize verdiği tüm imkanlar için şükrederiz. Sonraki husus, bize verilen güç ile başkalarına iyilikler yapmalıyız. Gücün asıl amacı budur. Bu kapsamda řu duaya değinmekte de fayda var. İlerde bu dua üzerinde de durabiliriz in řa Allah. (Neml suresi 19. ayet içinden)

رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ

Rabbim bana sana şükredebilme gücünü ver ki sana şükredeyim diye başlıyor dua özetle, bu konuyu kendiniz araştırın.

(Arapça Kapanış)